

1998-99

„A tanulás feladat, a tanítás hivatás,
a felnőttkori tanulás életforma,
a felnőttek tanítása küldetés!”

(Buzás János)

Kalendárium

„Ne a bonyolult kérdésektől félj, az egyszerű válaszoktól reszkess!”

(Csoma Gyula)

A
FELNŐTTOKTATÁSI MŰHELY
KIADVÁNYA
A KOLLEGÁK SZOLGÁLATÁRA

Szerkesztette:

Benedek József — Kecskemét

Munkatársak:

Bardócz T. András — Budapest

Fehér István — Kecskemét

Felkai Ferenc — Csepel

Földes Sándor — Szeged

Kiss Attiláné Pannika — Dunaújváros

Mayer József — Budapest

Mező Imréné — Hajdúböszörmény

Szívósné Ani — Nyíregyháza

Tóth László — Kisvárda

IRÁNYMUTATÁS

„Minden emberi tevékenységnek van célja és e cél elérése akkor eredményes, ha van a megoldáshoz vezető optimális út.”

Durkó Mátyás

0. **Beköszöntő**
1. Szeptember
Az ötlet születése *Gyulán*
2. Október
A felnőttoktatási műhely megalakulása *Kecskeméten*
3. November
Egy iskolatermető géniusz *Szegeden*
4. December
Gondolatok *Kisvárdán*
5. Január
Országos Konferencia *Budapesten*
6. Február
Multimédia varázsa *Csepelen*
7. Március
Az ezerarcú felnőttképzés *Dunaújvárosban*
8. Április
Egy történelmi iskola *Hajdúböszörményben*
9. Május
A természet mindig csoda marad *Mezőbegyesen*
10. Június
Reflexív kutatási lehetőségek *Budapesten*
11. Július
Javaslat a felnőttoktatás rövid és hosszútávú programjához
Nyíregyházán
12. Augusztus
Ajánlás

„A gyorsan változó világ új kihívással él,
választásod nincs más, mint a folytonos tanulás.”
(Zielbauer János)

BEKÖSZÖNTŐ

Aki felnőttek oktatására adja a fejét a nagy munkát vállal magára. Tudatosan is és sokan ösztönösen váltak mára e mostohán kezelt, soha értékén meg nem becsült terület megszállott tanáraivá, vezetőivé, iskolateremtőivé, szószólóivá. A felnőttekkel való foglalkozás mindenkit érdekel és senkit nem hagy közömbösen.

Azok, **akik nem vesznek benne részt**, valami másodlagosnak, valami pótléknak, valami szezon végi leértékelésnek valami másnak, de semmiképpen nem teljes értékűnek tekintik; magát a felnőtten tanulót, magát az ott folyó oktató nevelő folyamatot, magát az ott tanító (*életét ennek szentelő*) tanárt, valami magyarázhatatlan módon másodrendűnek de semmiképpen sem egyenértékűnek „a rendes korban” tanulóhoz, tanító nevelő folyamathoz, tanárhoz.

Akik benne vannak, azok tudják, hogy mit tesznek, amikor felnőttként tanulnak (*mert ők tanultak „rendes korban” is*) ők érzik milyen minőségi változáson mennek át gondolkodásban és emberi tartásban, akik tanítanak és nevelnek, tudják mit jelent a már kialakult felnőtt gondolkodását, viselkedését, az igaz emberi értéket, rangsorolását, újraértékelni, meggyőződéssel rendelkező, az életben már önállóan (*esetleg a tanáránál sikeresebben működőként*) élő értelmes fejekben. Mint minden az életben attól értékes és felemelő feladat amiért és ahogyan csináljuk. A cél, eljuttatni minden

másként fejlődő embert az értelmes emberi élet általunk elfogadott értékeink megismeréséig, az elfogadott kereteken belül hasznosan működni, és teljesebb életet élni. Változó világunkban mindenről változó módon vélekedik a környezetünk és mi is, de egy dologban nem szabad másképp gondolkodni: ez pedig az iskolarendszerű felnőttoktatás. Hasonlóan az érettségi kérdéséhez, amelyről fölröppen időnként kell-e vagy sem, a felnőttoktatásról is hasonlóképp gondolkodnak az éppen döntési helyzetben lévők, pedig alapvetően arról van szó, hogy az oktató nevelő folyamatnak három fokozata van:

1. egy kisgyermekkor (otthoni, bölcsődei, óvodai)
2. ifjúkori (alsó fokú, középfokú, felsőfokú)
3. felnőttkori (alap, közép, felsőfokú).

Aki nem vesz tudomást a 3. pontról az nem veszi figyelembe az aktívan dolgozó, termelő, jövőt építő derék hadát a társadalomnak. Pontosan a 3. szakasz az, amelynek leggyorsabban kell követni a világot, itt kell a legkorszerűbb tanulási technikákat alkalmazni a leghamarabb, mert már ők az életben ebből élnek, míg az 1., 2.-ben csak felkészülés (*igen bosszú*) van erre az alkalmazásra.

Az a társadalom a mobilis és termékeny, amelyik a korszerű oktatást a jövő alapzalogának tekinti, amelyik a felnőttoktatást azért emeli előtérbe, mert ezzel hat ki legjobban, leggyorsabban a gyerekek nevelésére.

Ahol szülő is tanul nap mint nap, ott a gyerekek ezt az élet-

formát tekintik példának és ezzel válnak ők is céltudatosá. Nem a gyerekkori emlékeivel nevel a szülő, hanem mai tanulásával ad példát a gyerekeinek és érdemben tud vele beszélgetni, képes azonosulni az ő problémáival, mert tudja hogyan kell ezt tenni tudatosan, és a gyerek a családfőkben a tanulás – munka - család példás megoldását látja. Ahogyan az érdeklődés például az informatika területén összeköti a tizenévest az ötvenévessele, a skála teljes a felnőttoktatásban, hiszen nálunk mindenkor, különböző életúttal érkező, különböző módon élő és gondolkodó hallgatókból alakulnak ki az osztályok, amelyek sokaknak a közösség olyan formáját, keretét, színterét, lehetőségét adják amire már nem is gondoltak, nem is remélték hogy, van ilyen. Az iskolarendszerű felnőttoktatásnak a „közösség teremtésben” óriási érdemei vannak, melyekre büszkének kell lennünk, mert olyan erény ami jövőt formálóan biztató és példaértékűen sokszínű. Aki egy osztályt érettségire visz, az akkora feladatot vállal mint a szülő, amikor útjára készíti fel a gyereket. Jó érzés velük dolgozni, felemelő élmény a ballagás, amely a középiskolai élet legszebb megnyilvánulása, bármilyen életkorban történjen is. Az érettséginek megalapozott sikere a bankett impozáns hangulata, mind életkortól függetlenül olyan hagyományok amelyért érdemes élni, és amit át is kell élni. Az általános műveltség folyton változó, átalakuló értelmezése is indokolja a folytonos tanulást, de ez a változó modernizálódó élet következménye, amelyben a gyerekeink már beleszülettek *(ezért nekik természetes)*, de nekünk felnőtteknek meg kell tanulnunk ha talpon akarunk maradni, ha mai módon kívánunk élni és mivel mi aktívan dolgozó felnőttek vagyunk, ezt nekünk csak felnőttként lehet megtenni és ennek a lehetőségnek szükségszerűen iskolarendszerben kell megtenni.

BENEDEK JÓZSEF

SZEPTEMBER

Mottó: Ha egyedül kínlódsz gondjaiddal, nebezen boldogulsz vele, de ha a basonló problémákkal bírókkal összefogsz könnyedén sikerülhet.

Rankai Jenő

AZ ÖTLET SZÜLETÉSE (GYULA)

Mindazok fejében igény volt egy olyan fórum létrehozására, amely a mi speciálisan más működési területünk dolgival érdemben foglalkozik. Egy alulról jövő kezdeményezés mindig valós problémákat vet föl és mindig a lényegre irányul, mindig életszagú. A változó külső világ „mi munkánkat is alapjaiban érintő” változásai még inkább szükségessé tették az együttgondolkodást sőt az együtt cselekvést. Ezért minden alapító örömmel fogadta **Majer Jóskának** a felnőttoktatás megszállottjának egy műhely teremtésére szóló ötletét. A minden működési területünkön otthonosan mozgó és mindig teremtő gondolatokat felvető Majer ötlete követőkre talált. Érdekes módon a GYULAI AKADÉMIA kötetlen beszélgetéseinek eredményeként született a később megvalósuló **felnőttoktatási műhely**, melynek célja, összefogni a felnőttoktatásban dolgozó kollégákat oly módon, hogy havi rendszerességgel x terület y intézménye vendégül látja az adott területen működő felnőttoktatókat, vezetőket, irányítókat.

A vendéglátás alapelemei:

1. Az y intézmény bemutatkozása
2. az x terület speciális problémája
3. a műhely által látható értelmes és hasznos megoldások a kettő problémáira
4. megismerkedik egymással az azonos gondokkal bajlódó, elszigetelt, óriási értékeket hordozó felnőttoktatók lelkes csapata
5. a következő y kijelölése (önkéntes jelentkezés alapján).

Az ötlet születése

OKTÓBER

Mottó: A felnőtt lelkét nehéz megismerni, de megértenők kell és tudnunk kell értelmesen élményt adóan hatni rá.

Iván Sándor

A FELNŐTTOKTATÁSI MŰHELY MEGALAKULÁSA KECSKEMÉTEN

Színhely: Kecskemét A Németh László Gimnázium és Szakközépiskola tanári szobája. A baráti hangulatot az egyetlen kerek asztallá rendezettség még fokozta. **Fehér Pista az alapítók közül az első, mint házigazda a jó apa szeretetével bemutatta a felnőttoktatás egyik fellegetvőjét a Németh László Gimnázium és Szakközépiskolát.** Lírai és lényeglátó bemutatója megadta az egész műhely hangulatát. Előadásából karakterisztikus kép alakult ki az iskoláról.

Alapvető feladata az érettségire való felkészítés, amelyben különös hangsúlyt kap a nevelés. Tudott dolog hogy a felnőttek már kialakult szokással, értékrenddel, véleménnyel rendelkeznek, de mégis óriási az a változás amelyen a három illetve négy iskolai év alatt átmennek.

A mai világban is maradandó értékeket ad az iskola:

1. önbecsülést
2. Közösségszeretetet
3. Az értékek átrendeződését.

A kecskeméti „trió”

Az „ötök”

Aki felnőttként érettségizik példát ad környezetének egyfajta szellemi teljesítményéről, egyfajta akarásról, egyfajta gondolatiságról. Ahogyan a gyermek lelkét meghatja és átformálja egy-egy tanár szellemsége, egy-egy iskola szelleme és gondolatisága ugyanúgy megteszi ezt a felnőttével is. Az értéke annyival nagyobb, amennyivel nehezebben tör utat az új befogadása egy felnőtt szívig mint a gyerekéig.

Az a közösség, amelyet az érettségiig vezető szervezett korszak kialakít, kihat a felnőtt és tanár későbbi életére is. Új barátságok, szerelmek köttetnek és az érettségi találkozók tükrében jól lemérhető módon óriási értéket, erőt képvisel. Az értékteremtő feladatát úgy éri el az iskola, hogy élményt adó módon próbál sokmindent tenni.

Ezek a rendhagyó események *(amelyek ugyan rengeteg plusz munkával járnak, de nevelő erejük pótolhatatlan mással)* a GÓLYANAP, GÓLYA BÁL, KATALIN BÁL, NÉMETH LÁSZLÓ NAPOK, (Színházi nap, Múzeumi nap, Sport nap, Diákbal) ALAPÍTVÁNYI BÁL, SZALAGAVATÓ BÁL, DIÁKGYŰLÉS, KLUBÉLET, MŰVÉSZETI KÖRÖK, *(zene, korongozás, batikolás, közös kirándulás, híres emberek sorozat, koncertek, színház bérlet)*. Úgy érezzük, mind mind olyan nevelő erő, mely az élet minőségének más típusú megélését alakítja ki.

Ezek a rendezvények csak egységes szellemű, egészséges gondolkodású tantestülettel valósíthatók meg, amelyben partner a diák, amelyben az előkészületek idején már rengeteget tanulunk egymástól és amelyben a tényleges esemény koronája a feladatnak.

Sok színű ez a feladat, sok értéket hordoz a fejekben és érzelmeket kelt a szívekben és megerősít bennünket abban, hogy hasznosat teszünk, hogy diákjaink számára fontosak vagyunk, hogy küldetés a vállalásunk.

NOVEMBER

Mottó: „Keveseknek adatik meg, hogy rövid életükben újat teremtsenek és ha igen, méltó elismerésük csakis a jövőé lehet.”

Imre Lajos

EGY ISKOLATEREMTŐ GÉNIUSZ SZEGEDEN

Minden neveléssel foglalkozó ember fejében él egy ideális kép egy optimális intézményről amely a legtöbbet adja az ott tanulónak és a legnagyobb lehetőséget a benne működő nevelőknek. Egy ilyen megvalósult álmom a Földes féle gyerekközpontú alternatív iskola. Megálmodta, kiharcolta, működteti, élteti a mindenes és mindenhol tevékeny igazgató **Földes Sanyi**. Az a környezet amelyben ezek a gyerekek élnek, tanulnak, dolgoznak, termelnek, fejlődnek idillikusan egyedi. Az a szeretet ami a gyerekek felé árad példaértékűen csodálatos, az a bizalom és várakozás ami a tanárok felé árad gyönyörű. Az a lelkesedés amivel ezt az iskolát éltetik úgy tűnt, hogy kifogyhatatlan. A kapott tájékoztató egy életművet mutatott be amely a benne élők szerint még sokáig tökéletesíthető, bővíthető. Döbbenetes élmény volt látni a babák pólyába öltöztetését gyakorló (mozgásukban vagy gondolkodásukban korlátozott) gyerekeket. A varroda lányai újat hoznak létre munkaruhát és egyéb hasznos dolgot varrnak. A műhelyben fa és fémmunkákat tudnak végezni és profi módon kezelik a gépeket. Az informatika teremben a cigánylányok ügyesen boldogulnak a Windows 95-el. Kertészetükben, az üvegházakban napi zöltséget termelnek, látják amint élet keletkezik a magból, nő majd befejezi termésben az életét. Tervek és álmok záporoznak az itt élő kollégák fejből és az okos vezető újabb pályázatokon törli a fejét, újabb lehetőséget biztosít fiatal kollegáinak a fejlődéshez, fejlesztéshez. Záró képem egy pillanat, amely azt rögzíti amikor egy babát bepólyázó kislányt egy tanári simogató kéz érintése dicséri meg melynek hatására ez a tündéri gyermek rápillant a tanárra. Ezekért a pillanatokért vagyunk mi tanárok a leggazdagabbak.

Földes, a nagy „mágus”

DECEMBER

Mottó: „Az a hely ahol középiskolások voltunk mélyen ki-
hat egész életünk minőségére.” Kóris István

Szívós Józsefné Ani:

GONDOLATOK A FELNŐTTOKTATÁSI MŰHELY KISVÁRDÁN TARTOTT HARMADIK TALÁLKOZÓJÁRÓL

A műhely régi és újdonsült tagjai - híven az alakuló érte-
kezleten történt megállapodáshoz, miszerint a megbeszélé-
sek mindig az ország más és más felnőttoktató intézményé-
ben, a hónap utolsó péntekjén 10 órától kb. 14 óráig lesznek
- 1997. november 28-án a kisvárdai Dolgozók Bessenyei
György Gimnáziuma és Szakközépiskolája tárgyalótermében
gyűltek össze. A hely és a hangulat kellemes, baráti, családi-
as volt, amit a házigazdák gondoskodásának köszönhetünk.
Az iskola igazgatója, Tóth Laci a város iskoláival kapcsolatban
lévő kollégákat hívott meg, és a Szabolcs-Szatmár-Bereg me-
gyei Pedagógiai Intézet Hírmondója is értesítette az érdeklő-
dőket. A sok-sok tisztázatlan kérdést, az aktuális feladatok
sürgető igényét mutatta a megjelentek viszonylag nagy szá-
ma mintegy – 30 fő volt jelen. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
sok középiskolájának felnőttképzési felelőse ill. tagozatveze-
tője volt ott, de öröndetes módon a város önkormányzati
hivatala (sőt Kecskemét városé is!) is képviseltette magát.
Részt vettek sokkal távolabbról (Budapest, Szeged, Kecske-
mét, Gyöngyös, Martfű, Edelény, Hajdúböszörmény, Sátor-
aljaújhely...) érkező kollégák is, bizonyítva, hogy időt és fá-

Igazgató és fenntartó kisvárdai hangulatban

radságot nem kímélve szolgálják közös ügyünket, még az ehhez hasonló, nem hivatalos és sehonnan sem finanszírozott munkával is. A felnőttoktató kollégák örömmel vették, hogy a nem csekély távolság ellenére megérkezett körünkbe Mayer Jóska, az OKSZI munkatársa (*műhelyünk „szülőatyja”, aki közismerten jelentős gyakorlati tapasztalatait a Szabó Ervin Gimnázium igazgatójaként szerezte*) és Bardócz-Tódor András, az OKI munkatársa (*a nemrég létrehozott, lelkes felnőttoktatási szakértő-csoport szervezőjeként*) Budapestről, akitől tájékoztatást, kompetens választ várhattak a felmerülő számos kérdésre. Az iskola (*a megyében már csak ez az egy felnőttoktató iskola működik önállóan, noha vannak ennél még több osztállyal, nagyobb tanulólétszámmal dolgozó tagozatok*) igazgatójának bevezetője és a tervezett program ismertetése után egy hosszabb lélegzetű bemutatkozást hallhattunk a 115. sz. Szakmunkás-képző, Szakiskola és Szakközépiskola igazgatójának, Rozipál Györgynek az előadásában arról, hogy iskolájukban már az előző tanévtől bevezették az új szabályozás szerinti szakképzést, az OKJ-szakmákat a 2+2+(1-2) évfolyamos rendszerben tanítják, úgy gyakorlati tapasztalataik vannak a másutt még tervezés alatt álló pedagógiai programokkal, helyi tantervekkel kapcsolatban. Máris szép eredményekről számolhatnak be, az oktatott szakmákat a térségben jelentkező munkaere-igény szerint rugalmasan választják meg, és a tanulókat munkájuk színvonalának megfelelően irányítják tovább a változatos képzési formák között. Nagy hangsúlyt kap náluk a tantestület permanens továbbképzése is. Ezekben a témákban több kérdés körül alakult ki vita, hiszen a résztvevők közül sokan éreztek hasonló profilú nappali tagozattal együtt működő intézményből. A vendéglátó iskola igazgatója bemutatta intézménye tevékenységi körét, a felnőttek gim-

náziumi és szakmunkások szakközépiskolai képzését. Megtudtuk, hogy 10-11 osztállyal, részben önálló főállást, részben áttanító, mellékfoglalkozást pedagógusokkal dolgozik az intézmény, sikeres és keresett a szakmunkások intenzív kétéves tagozat. Az iskola a hasonló nevű nappali gimnáziummal közösen használja több részről álló, patinás, szép nagy iskolaépületét, a térség legrégebb és legnagyobb gimnáziumát, de szakmailag és bérgazdálkodásban önálló. Az együttműködés kiváló, a fenntartó számára csak így előnyös, gazdaságos a felnőttoktatási feladat ellátása. Saját tanítási segédkönyveket, tételsorokat is készítenek, érettségi vizsgaeredményeik jók. Felajánlotta e segédletek bemutatását, ha az idő engedi, valamint közzétette az iskola pedagógiai programkészítésének előzetes tervét, mely szerint minden évfolyamon heti 5 napos tanítási rendet akarnak bevezetni, minden érettségi tárgyat közép- és emelt szinten is tervezik tanítani. Ennek kidolgozására tantárgyként megbízott felelősöket jelöltek ki, a munka már készül, bár sok a bizonytalanság. Mint a legtöbbünknek, nekik is az óraszámok a levelező tagozaton az idegen nyelv tanítása (*informatika érettségivel szeretnék „kiváltani” a szakközépiskolában*) és az eszköz-igényes számítástechnika bevezetése adja a legnagyobb gondot, jelenti a legtöbb bizonytalanságot. Ezek a tanulók jelentős részének itt nagy terhet jelentenek. Hiányolja a részletesebb, pontosabb központi szabályozást, a felnőttoktatás jövőbeli kereteinek meghatározását. Az előadások után a szókasos kötetlen és baráti hangú eszmecsere és élénk vitára került sor, bár az idő most is kevésnek bizonyult a megjelentek kérdéseinek teljes tisztázásához, de ennek sok tekintetben hiányoztak a jogszabályi alapjai is. Néhány dologban azonban sikerült a szabályok egységes értelmezésére, közös álláspontra jutnunk, ami máris nagy előrelépés.

JANUÁR

Mottó: *“Kicsiny ország vagyunk, de tehetségben és ötletekben világnagyság.”*

Simon László

ORSZÁGOS KONFERENCIA BUDAPESTEN

Nagy várakozás előzte meg, óriási volt az érdeklődés, még nagyobb az aggodás. Tallózás a felmerült gondolatok között.

1. A felnőttoktatásra minden alkalmazandó, ami az összes többi oktatásra alkalmazható, kivétel csak ott van, ahol feltétlenül szükséges.
2. Ami a nappali rendszerű oktatásban ingyenes, az a felnőttoktatásban is az.
3. Minden társadalomban szükség van felnőttoktatásra.
4. Nappali és felnőttképzésű érettségi egységes követelmény szerint történik.
5. Az alapképzési és az érettségi vizsgaszabályzata folyamatosan módosítva alakul ki.
6. A változó törvények, rendeletek folyamatos ismerete feltétlenül szükséges a hatékony működéshez.

7. A GYULAI AKADÉMIA domináns a felnőttoktatásban
8. Az információ forradalma abban jelentkezik az oktatásban, hogy fel kell készíteni a felnőtteket az információkhoz jutás képességére.
9. A tíz műveltségi terület a levelező oktatási forma 10 órájában csak úgy oldható meg, ha az óra fogalmát új tartalommal töltjük meg.
10. Mielőtt a kétszintű érettségiről beszélgetünk, jó lenne látni hogyan nő a funkcionális analfabéták száma.
11. A rendeletek azért vannak, vezessenek bennünket a hétköznapi munkájában, de tartalommal csakis a tanári egyéniség tudja megtölteni.
12. Közvetlen kapcsolat az irányítók, vezetők és irányítottak, vezetettek között záloga a folyamatos fejlődésnek.
13. A felnőttoktatás rendkívül széles skálán mozog és sokszínű. Annyi szintje van ahány iskola, annyi fajta szellemisége ahány domináns tanári egyénisége. Ez a találkozó is igazolta hogy ezen a területen rengeteg nagy formátumú tanár működik és alkot. Mint minden konferencián Így ennek is legnagyobb jelentőségű része az volt, amikor kötetlen baráti csoportokba tömörülve megbeszéltük egyéni problémáinkat, amelyekre a választ mindig tudta valaki, vagy ha mégsem akkor segítő ötletével lökést adott a megoldáshoz. Köszönet a szervezőknek, előadóknak (*Horváth Grétának, Szüdi Istvánnak, Jubász Józsefnek....*), jó volt, hasznos volt, várjuk a folytatást.

Fiatallal a minisztériumban

Iskola, intézet és OKI háromszög

Minden részinformáció fontos

FEBRUÁR

Mottó: „Mindennek értéke csakis az ember lehet, ezért döntő, hogy az ember mit tart fontosnak.”

Pellech Zoltán

MULTIMÉDIA VARÁZSA CSEPELEN

A Csete Balázs iskola megvalósítja az élet által elvárt működést. Ez az iskola remekül alkalmazkodik a mindennapok kihívásához. Követi a változást, követi az igényeket, igyekszik élen járni a technika alkalmazásában. Célja az iskolából az élet periférikus területére tömegesen kerülők modern és alkalmazható ismeretekhez juttatása. Jó érzékkel és fővárosi vagánysággal, leleményességgel teremti meg a korszerű oktatás technikai bázisát. A Felkai Feri vezetésével működő iskola a magyar tanári ész leleményességét mutatja be a ma rendelkezésre álló technikák rém ötletes kombinációjával. Jó minta volt ez arra, hogyan oldja meg a magyar ember a pénztelenségét, hogyan szerveződik az alapképzés, szakképzés, és középfokú képzés egységes rendszerré, és hogyan válik értéket, sőt szellemiséget adó iskolává. Szívemelengető volt az, ahogyan a névadóról az iskola egykori nagytudású tudós tanáráról meséltek. Tanári szívünket melengető volt az a kedves kolleganő, aki a tagiskolában neveli színházszeretővé kirándulóvá, egyszóval az életet élvezve élőkké felnőtt tanítványait. Kiadásra váró anyaga bizvást hamarosan olvashatóvá válik mindannyiunk okulására. A videotechnika, a fotomontázs, a számítógép, a hangtechnika, az Internet lehetőségei mai világunkban is jól működik és új perspektívákat teremt, de a tanári, emberi példa a nevelés pótolhatatlan eleme marad továbbra is.

A csepele csapat

A nagy nevelő rajongói körében

MÁRCIUS

Mottó: „Mindegy hogy mit tanulsz, de azt igényesen és kitartóan tedd, csak így lehetsz eredményes.”

Bracsok Istvánné

AZ EZERARCÚ FELNŐTTKÉPZÉS DUNAÚJVÁROSBAN

Az önálló épülettel rendelkező sokszínű intézmény vezetője Kiss Attiláné Pannika mindannyiunk érdeklődését mesze kielégítő módon ismertette az itt folyó munkát. Minden ami elhangzott általános érvényű az ország más helyén működő felnőttoktatási intézményekre is. A sokoldalúság az igényekhez való maximális alkalmazkodásból is ered. Az egyedisége az önálló épületből adódóan kiemeli a többi intézmény közül. Nem kell nekik albérletezni, alkalmazkodni a bérbeadó *(ami általában egy másik oktatási intézmény)* igényeihez. Nem kell nekik alárendelt szerepet játszani mert Ők valóban önállóak. Nem kell magukat viszonyítani, mert ők egyedít és pótolhatatlant csinálnak a városban: a felnőtteket nevelik, oktatják. Kihelyezett osztályaik közül kiemelkedik különlegességével, bonyolultságával, nehézségével a börtöniskola. Megrázó élmény volt az iskola a női börtönben. Az élet különböző területein megbotlott embereket föl vállalta az iskola, és mindenkit a neki szükséges tudáshoz szervezeten juttat. Maga a börtön döbbenetes hangulata, a benne domináns bezártság mellett, a tanulás lehetősége egy új távla-

tot egy új, egy jobb élet reményét jelenti. Itt lehetett igazán érezni, hogy mennyire fontos a mi feladatunk, hogy nekünk még van lehetőségünk ezeknek a valamilyen ok miatt félresikerült étellel bíró embereknek az életét sínre tenni, vagy ha ez teljesen nem is sikerül, de legalább a lehetőségét megteremtjük. Ez az a része a mi vállalásunknak, amelyet ma már sajnos sokan elfelejtenek. Aki iskolába jár az kapja a tanulási feladatokat, feje tele van iskolai kérdésekkel s így nem keres magának más, esetleg törvénybe ütköző időtöltést. Példaértékű ez a fajta gondoskodás, gondolkodás Dunaújvárosban s kiemelt köszönet ezért a börtöniskolát szervező Nagy Lajosnak.

Középiszkolai

MATEMATIKAI és FIZIKAI LAPOK

Könyvismertetés

Benedek József:

7 x 23 az 161, azaz másképpen ugyanaz

Benedek József, a kecskeméti Németh László Gimnázium és Szakközépiszkola tanára **segíteni akar diákjainak**. Azon túl, hogy minél jobban felkészítse őket az érettségire, az is célja volt, hogy gondolkodásmódjával, egyéni hangvételével megértesse, megszerettesse, diák-közelivé hozza a matematikát. Így született ez a könyv, amely az érettségien szükséges 161 elméleti kérdést egységes stílusban tárgyalja, egy-egy oldalon, a fogalmakat példákkal magyarázva, mellettük üres oldalt hagyva a diákok próbálkozásainak, tanárok megjegyzéseinek. **Ez a könyv más, mint a többi: gyönyörű formai megoldásai ugyanazt szolgálják, mint tartalmi lényegre törése: diák és tanár egyaránt felkészülhet belőle.** A „..... másképpen ugyanaz” bemutat egy szemléletet, esztétikai igényességet, egy praktikus könyvszerkezetet és egy iskola szellemiségét, amely a könyvet kiadta. (Megrendelhető: 76/327-703-as telefonszámon, vagy 76/328-603-as faxszámon) *KöMaI. 1998/3 48. évfolyam, 1998. március*

A dunaiújvárosi különítmény

A csepeli mag

ÁPRILIS

Mottó: „Az iskola kis települések kultúrcentruma és menél nagyobb a kisugárzása, annál nagyobb a vállalása.”

Lótos Ferenc

AZ ISKOLA TÖRTÉNETE

Iskolánkról az első írott adat 1621-ből való, akkor a debreceni Kollégium partikulája (*fiókiskolája*) volt. Ez annyit jelentett, hogy a Kollégium tanterve szerint folyt az oktatás, a pedagógusok is Debrecenből jöttek. A tanárt rektornak nevezték és olyan főiskolát végzett fiatalember volt, aki még nem rendelkezett diplomával és tanulmányai külföldi befejezéséhez gyűjtött pénzt vidéki tanítóskodása idején. Az iskolának egy rektora volt, munkájában segédtanítók (*preceptorok*) támogatták. Ez utóbbiak a mai középiskolai tanulmányoknak megfelelő képzést szüneteltették, hogy pénzt gyűjtsenek a további tanuláshoz. Ilyen segédtanító volt Arany János is Kisújszálláson egy évig. A böszörményi iskolába más helyekről is jöttek tanulók, ezek a mai diákotthon elődjében, az alumneumban laktak. Kosztolásukról a város „sorbafőzéssel” gondoskodott, azaz minden nap más család készített ebédet a nem helybeli tanuló számára. Az alumneumban minden munkát a diákok végeztek, ők fűtöttek, mosogattak, takarítottak. Az oktatás nyelve 1833-ig a latin volt. A partikula időszakának leghíresebb rektora Diószegi Sámuel volt, aki sógorával, Fazekas Mihállyal, a Ludas Matyi szerzőjével megalkotta az első magyar „Füvészkönyvet”. A böszörményi gimnázium önálló élete 1864-65-ben kezdődött. Ekkor épült a

A hajdúböszörményi 7-ek + 1

gimnázium jelenlegi épülete, Vecsey Imre tervei alapján. 1865. október 25-én adták át. Akkor még a földszinten üzletek voltak. Mai külsejét az intézmény 1910-ben kapta. Eleinte 6 osztályos volt a gimnázium, érettségi vizsgát 1904-ben tartottak benne először. A mai diák számára furcsának tűnik, hogy lányok csak ebben a században jártak az iskolába, 1918-ban érettségizett két leánytanuló a gimnáziumban, egészen 1948-ig, az iskola államosításáig kevés lány járt gimnáziumokba, s számukra furcsa rendszabályok vonatkoztak rájuk. Az osztályban külön ültek, a tanárral együtt mentek be órára, és a tanár előtt kellett elhagyniuk a termet kicsengetéskor. A mai diákokthont, régen Kálvineumnak nevezték. 1914-ben nyitották meg. A Református Lelkészegyesület hozta létre lelkész- és tanárárvaik részére, 100 férőhelyre tervezték. A két világháború között a cserkészmozgalom tette színesebbé a diákok tanórán kívüli életét. A cserkészek komoly néprajzi gyűjtőmunkát végeztek, munkaerejüket adták a zeleméri templom régészeti feltáráshoz, és foglalkoztak olyan feladatokkal (*téli madáretetés, stb...*), amelyet ma a környezetvédők látnak el. A második világháború sok anyagi kárt okozott az épületben. A 45 utáni időszakban a NÉKOSZ hozott új szintet az iskola életébe. A hatvanas évektől a KISZ szervezet tevékenykedett az iskolában. Ebben az időszakban alakult kis ok olyan iskolai szokás, amely ma már hagyománynak tekinthető. Ebben az időszakban nyerte el az iskola udvara mai külső képét, elkészült a sportudvar, a botanikus kert. Sok olyan tanára és diákja volt a gimnáziumnak, akik életútja tanulságos lehet a ti számotokra is. Kertész László költő itt járt gimnáziumba, később tanárként visszakерült az iskolába, itt tanított tragikus haláláig. Magyarórákon részletesebben is megismerkedtek költészetével. Lisonczy Géza,

az 56-os forradalom mártírja gimnáziumunkban érettségizett, emlékét márványtábla hirdeti a gimnázium falán. Meg kell említeni a híres református püspököt, Baltazár Dezsőt, aki diákkorában a gimnázium kisdobosa volt. Makai Imre, a kiváló műfordító egyes leleménnyel böszörményi tájszólásba fordította le Solohov Csendes Don című művét, mivel tájszólást csak tájszólással lehet visszaadni. Meg kell említenünk Király Jenő festőművész és rajztanár nevét, aki megalapította azt a szellemi műhelyt, amely annyi tehetséges művészt adott a magyar kultúrtörténetnek, Pálnagy Zsigmondot, Maghy Zoltánt, Szolnoki Zoltánt, Bíró Ferencet. Nem tudjuk mindőjüket felsorolni, de jó érzés tudni, hogy több mint negyven kiállító művész került ki iskolánkból. Az iskola történetét ti, mai diákok íjátok tovább, ehhez kívánunk szorgalmat, kitartást s azt, hogy vidáman, jó humorral jussatok át a gimnáziumi élet nehézségein. Az iskolánkban a felnőttoktatás, a dolgozók gimnáziuma ill. a levelező tagozata több évtizedes múltra tekinthet vissza. Az első érettségi vizsgát az 1948/49-es tanévben tették a hallgatók. Az azóta folyó oktatás mint mindenhol nagyon sokat változott az 1985/86-os tanévtől kezdve heti 2 alkalommal hétfőn és csütörtökön tartunk konzultációs órákat a hallgatók negyedévenként adnak számot az addig szerzett tudásukról, majd évvégén osztályozó vizsgát tesznek. Az elmúlt 4-5 évben öröndetesen emelkedett a tagozatra beiratkozott és végzős hallgatók száma az idén eddig 158 tanuló vizsgázott, közülük 37-en készülnek az érettségi vizsgára. Nemcsak a városból, hanem Polgárról, Görbeházáról, Vidről, Tedejről, sőt Debrecenből is vannak tanulóink. Az oktatás eredményességét mutatja, hogy negyedikes hallgatóink sikeres érettségi vizsgát tesznek és négyen-ötven vállalják a továbbtanulást is, és jól szerepelnek a felsőfok intézményekben is.

MEZŐ IMRÉNÉ

A tagozatvezető gondolataiba mélyed

MÁJUS

Mottó: „Nem az a legjobb gazda, aki a legjobb földön tud legtöbbet termelni, hanem aki az adottságait legjobban kihasználja.”

Fodor Géza

A TERMÉSZET MINDIG CSODA MARAD MEZŐHEGYESEN

A már hagyományossá vált NYÁRI AKADÉMIA az örökmozgó szervezők Kincses Laci és a mindenre figyelő Sebők Misi gondoskodásával, eredményesen zárta a tanévet. Az érettségik feszítő ritmusából érkező kollégák a gyönyörű mezőhegyesi természet csodái: csodás lovak, kuriózum famatuzsálemek, mintagazdaság, magyaros vendégszeretet hatására pihenve, beszélgetve tanácskozva erőt gyűjtöttek a következő évek feladataihoz. Előadások közül kiemelkedett.

I. A mezőhegyesi ménes birtok vezérigazgatójának mai nyelvezetű de ízig-vérig ősmagyar szíveket pezsdítő ismertetője erről a természeti csodáról.

II. A Hamburgi V. Nemzetközi Konferenciáról Harangi László tartott nívós beszámolót.

Tanulságok:

1. Egész életen át tanulni kell (*Német*)
2. Holisztikus felnőtt nevelés a cél (*Spanyol*)

3. Etnikumok közötti feszültség csökkentése a feladat *(svéd)*
4. A demokráciára való nevelés is fontos *(Dán)*
5. Toleranciára nevelés *(Finn)*
6. Környezetvédelmi nevelés *(Francia)*
7. Sok szereplője lesz a felnőttoktatásnak *(Magyar)*
8. Állampolgári nevelés *(Belga)*
9. Békére és a béke kultúrájára való nevelés *(Olasz)*
10. Keresztény értékekre való nevelés *(Brazil)*.

Felnőttoktatás definíciója:

(Nairobi 1976.) megerősítése

A felnőttoktatás azon szervezett és nem szervezett, iskolarendszerű és nem iskolarendszerű, intézményes és nem intézményes, esetleges felnőttnevelési törekvéseknek és folyamatoknak az összessége, amely **a felnőttre irányul**, arra a felnőttre amelyet az illető ember társadalma felnőttnek tekint, amely gazdagítja a felnőtt ismereteit, készségeket sajátított el, fejleszti egész személyiségét, gazdagítja értelmét, fejleszti érzelmeit, illetve amellyel eredményesen tud elhelyezkedni a munkaerőpiacon, amellyel pályát tud változtatni, és élete problémáit segít megoldani, és él azokkal a lehetőségekkel, amelyek egy multikulturális társadalomban az emberek rendelke-

III. NAT ALKALMAZÁS *(Lada László)*

1. Nyelv és informatika, készségtárgyak, oktatásának felteteleit meg kell teremteni.
2. Felnőtt oktatási törvényre van szükség.
3. Az új érettségi vizsga szabályzatot a felnőttoktatáshoz kell finomítani.

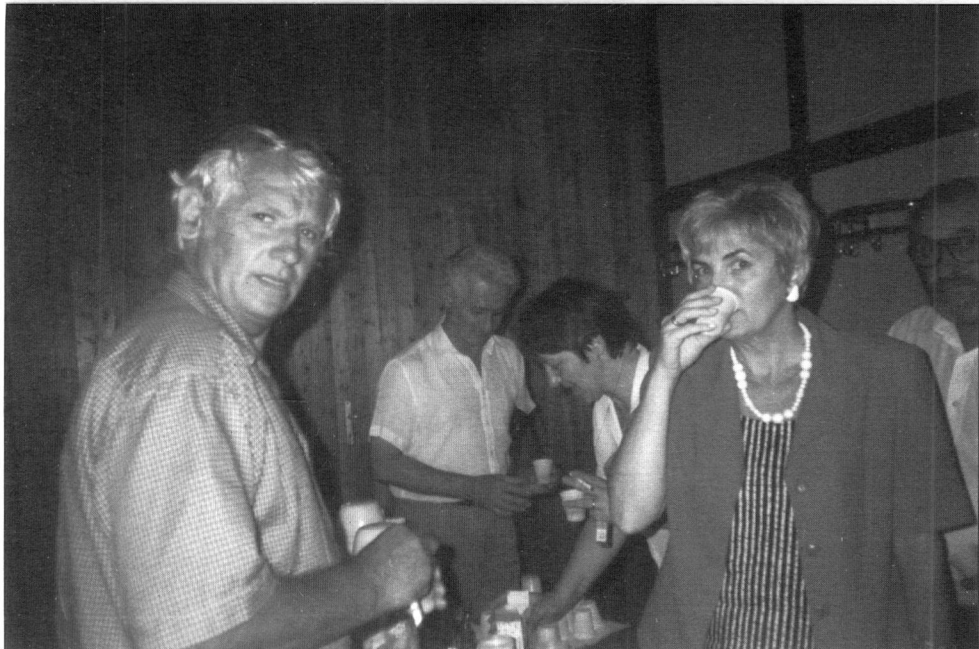
IV. Minőségi bérpótlékról (Borbola István)

1. A minőség a meghatározó, nem az időtartam
2. Ez a pénz nem kevés, csak úgy látszik.
3. A magyar pedagógus a legjobban felkészült szellem.
4. Hatalmas igény lesz a felnőttoktatásra, csak jöjjön rá az új politika is.
5. A NAT korrekcióját meg kell csinálni.
6. A felnőttoktatás iskolarendszerben a leghatékonyabb.

V. Népfőiskoláról

1. Hatékony szervezett felnőttképzés Lakiteleken:
2. Népművelés Nagykátán
3. EU lehetőségek és kihasználásuk.

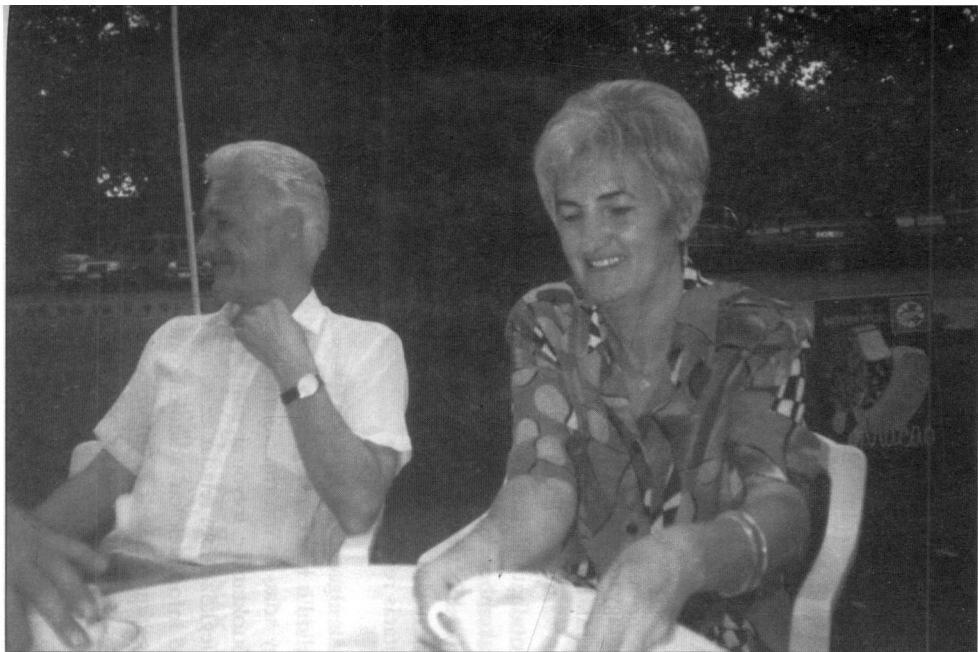
A problémák aktualitása eredményeként a szervezők szeptemberben Gyulán rendkívüli felnőttoktatási konferenciát hívnak össze a lelkes **Kincses Lacival** az élen, minden jelenlévő egyetértésére.

A figyelmes vendéglátók

Megérdemelt, finom ebéd a Ménesbirtokon

Pihen a műhely

JÚNIUS

Mottó: „Aki csak tanít, reprodukálja saját tudását, aki kutat produkál is.”

Csoma Gyula

REFLEXIV KUTATÁS LEHETŐSÉGE A FELNŐTTOKTATÁS TERÜLETÉN

Magyarországon felnőttoktatási kutatásokról alig lehet beszélni. Ennek egyik oka, hogy a felnőttoktatás-kutatók kevesen vannak és lehetőségeik nagyon korlátozottak. Ugyanezt mondhatjuk el az iskolarendszerű felnőttoktatásban dolgozó szakemberekről. Az alábbiakban megkíséreltem felvázolni annak a lehetőségét, hogy a felnőtt oktatók saját szakmai kompetenciájukat erősítve bekapcsolódhassanak a tudományos kutatás rendszerébe.

Az elgondolás lényege, hogy központi intézményi háttér nélkül is lehet eredményes kutatást folytatni, ha létrehozunk egy adat- és információ bankot, ami kezdetben lehet a Felnőttoktatás c. folyóirat, mint nyomtatott információhordozó. A legközelebbi feladat az volna, hogy ki-ki a saját látóterébe eső információkat, adatokat, ötleteket elküldje a szerkesztőség címére. Ezek az információk a kezdetben az alábbi kérdésekre kellene vonatkozzanak:

1. FOGALOM-MEGHATÁROZÁSOK – felnőtt oktatás – felnőtt nevelés - tanterv – követelmény (*tantervi*) – cél (*tantervi*).

2. FELNŐTT TANULÓK IGÉNYEI AZ ISKOLÁVAL SZEMBEN - mi a céluk az iskola elvégzésével? - milyen igényeik vannak az iskolával szemben? - milyen szempontok alapján elégedettek, vagy csalódottak? - milyen műveltségkép lebeg célként előttük?

3. ÉSZREVÉTELEK A TANANYAG SZERKEZETÉRŐL, A KÖVETELMÉNYEKRŐL - a felnőtt tanulók szempontjából - a tanításra szánt idő szempontjából - a feltételek szempontjából - a jelenlegi és várható igények szempontjából.

4. ELKÉPZELÉSEK A FELNŐTT OKTATÁSBAN BEVEZETHETŐ SPECIALITÁSOKRÓL - „élet kreditek” - modul rendszerű tananyag - felépítés - a rendszerbe történő belépés (kilépés) lehetősége tetszőleges helyen - az önálló tanulás lehetősége - vizsgázási lehetőség, intézményes tanulás nélkül.

5. VÁRHATÓ (MEGLÉVŐ) „KIHÍVÁSOK” - Interkulturális programok - bevándorlók, kivándorlók - tanulás egy életen át - a közoktatás és szakoktatás kapcsolata.

6. FINANSZÍROZÁSI LEHETŐSÉGEK? PROBLÉMÁK - változó pénzügyi feltételek - tandíj - pályázatok.

7. HELYZETFELMÉRÉS - szervezeti felépítés - intézményi felelősségek, hatáskörök - dokumentáció - nyilvántartások - tanrendek, tantervek, tanmenetek, óravázlatok - tanárok képzése, továbbképzése - ellenőrzés - reklamációk kezelése.

A szellemi szóvivők

JÚLIUS

Mottó: „*Tanulni soha nem késő, mert mindig van olyan cél, amiért érdemes.*”

Róta Pál

A KÖZÉPISKOLAI FELNŐTTOKTATÁS RÖVID - ÉS KÖZÉPTÁVÚ PROGRAMJÁHOZ

1. javaslat az 1998/99-es tanévre:

Köztudott hogy a felnőtt tagozatokon a beiratkozás, a következő tanév tervezése a nappalinál később történik, hiszen sok tanulónk a nappali helyett választja (kényszerű választani) iskolánkat, vagy a munkahelykeresés sikertelensége után dönt a tanulás mellett. Tehát nincs még késő néhány módosításra. Iskoláinkban eddig elsősorban a levelező tagozatos felnőttoktatási formát működtetők, ami elég nagy keresettségnek örvend. Megváltozott azonban az 1998. évi költségvetési törvény (CXLVI. /1997.12.09.) szerint a felnőttoktatási finanszírozásának módja. Az új szabályozás (az 59. z (14.)) módosítja Ktv.1. melléklete 1. d) pontját.

Az új szabályozás első látásra igen kedvezőtlenül érint minket, különösen a csak levelező képzést folytatókat, mivel a szokásos heti 10-11 órát (a nappali kötelezőnek mintegy 30%-a) csak 20%-os normatívával finanszírozza, ezzel az eddig gazdaságosan működő levelező oktatás fenntartása ráfizetéssé válhat. (Bár a valóságban nem ennyire egyértelmű a dolog, hiszen a levelező tagozaton sokkal nagyobb létszá-

A felnőttoktatás igaz hívei

múak lehetnek az osztályok mint a nappalin, és ez sokat javít a finanszírozás arányán.)

Ellenben *(szakmai és oktatáspolitikai okokból indokolt, előremutató módon)* az eddiginél jobban, 50%-os normatívával támogatja az esti tagozatot, ami jelenleg *(középszkolában)* minimum heti 14-15 órás kötelező oktatást jelent., valamint 100%-kal a nappali munkarendű, 90%-os óraszámú oktatást. *(Ez utóbbi kedvezőnek tűnhet, de valójában igen korlátozott többek között a beiskolázás korhatára - 59.z. 3)* - és a nappali tagozatok egyre jobban felszabaduló kapacitása miatt is!)

Iskoláinkban a már-már hagyományosnak nevezhető *(és sikeres)* szakmunkások 3 éves Szakközépszkoláját még a 2000-2001. tanévig a régi tantervvel és vizsgaszabályzattal indíthatjuk. Ezt megerősíti a 16/1998. *(IV.8)* MKM rendelet 25.z. (2), mely szerint a 9. (!?) évfolyamon utoljára 2000-ben indítható ez a képzés. A tanulók igénye nem csökken, sőt talán emelkedés is várható, figyelembe véve az érettségi vizsgára való felkészülésnek, a vizsgakövetelményeknek (idegen nyelv) a megszigorítását. Ha tehát még az érvényben lévő szabályozás szerinti heti 15 órára felemeljük a 10-11 órát, akkor levelező helyett esti tagozatról beszélhetünk. *(Arányaiban ez a változtatás - csupán az óraszámokat tekintve - egyszerűbb, mint az esetleges kényszerű óraszámcsökkentés heti 4-re!)*

Ennek „régis rendszerű” tanterve megegyezik a levelezőével, óraterveit 1987-ben adták ki, 1989-ben *(1990-1991-től kötelezően)* módosították, a Művelődési Közlönyben

Kortalanság, folytonosság, szépség

(24/1989.) tették közzé (45676/89. sz.) Alkalmazása a NAT felmenő rendszerű bevezetéséig megengedett, az érettségi vizsga jelenlegi formájával együtt, miként azt az MKM 43.757/97/XIV. össz. levele is közölte, de a most megjelent, MKM 16/1998. Rendelet. 25.z. (2) szintén kimondja.

A fentebb említett finanszírozás ugyanígy a gimnáziumi osztályokra is vonatkozik. A felvehető tanulók számánál és az osztálylétszámoknál méltányosságból a maximumra kellene törekednünk, tekintettel arra, hogy akik ebben az iskolatípusban ma még érettségit szerezhettek, 2001-től már csak a négy éves, az új vizsgaszabályzatra alapozott rendszerben, a gimnáziumi felnőttképzésbe kapcsolódhatnak be. (Az esti tagozatra vonatkozóan kötelező érvényű módszertani, értékelési, stb. előírások 1985 óta már nincsenek. úgy egyrészt a tanulók jelen igényei, másrészt ezen iskolatípusnak az 5 év (2003.) alatti kifutása miatt sem indokolt az átmenet egy-két évében az eddigi gyakorlattól - az SzMSz-ben, ill. a HPP-ban foglaltaktól - túlságosan eltérő, új módszerek bevezetését semmi sem indokolja. Ebből kiindulva az új tanévben osztályaink munkáját, heti órarendjét, tanulmányi kötelezettségeit úgy célszerű megszervezni, hogy a tanulók számára az eddiginél sokkal nagyobb megterhelést ne jelentsen. Beszámoltatási és vizsgáztatási rendszert – apróbb módosításokkal – célszerű megtartani.)

Javaslatom szerint tehát célszerű az eddigi óraterv csekély módosításával levelező helyett az esti tagozatra való beiskolázást szorgalmazni.

SZÍVÓSNÉ ANI

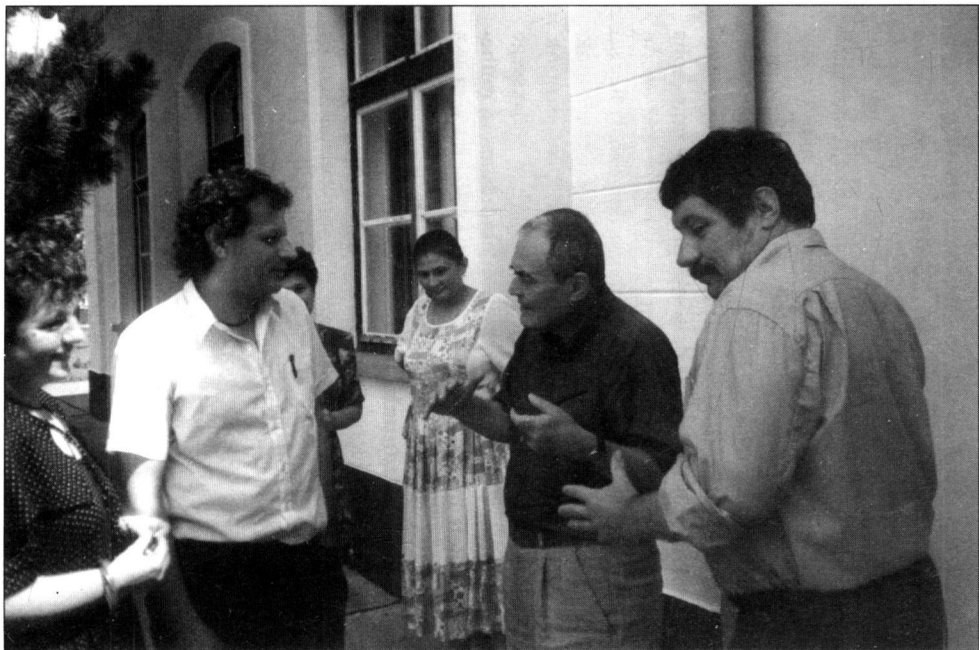

Meditáció a jövőnkőről

AUGUSZTUS

Mottó: „A pedagógiában egyetlen ötlet elegendő ahhoz, hogy minden új oldaláról legyen látható.” Simon Gyula

AJÁNLÁS — **Kedves Kollegánk,** tudom, hogy Te is megszállott híve vagy a felnőttek oktatásának, boldogabb emberré nevelésének, ezért kérünk arra, hogy minden jobbitó ötletedet, írd meg, hogy közkinccsé téve, sokaknak a munkájára termékenyítőleg hasson, és a jövő évi kalendárium része legyen. Ezzel a kalendáriummal szeretnénk a mindennapok fáradtságos munkája során erőt adni, hogy soha ne lankadjon a hivatásunkba vetett hited, hogy érezd, szerte az országban hasonlóan gondolkodó és dolgozó kollegáid sokasága együtt érez veled, hogy mi küldetést teljesítünk, hogy ezt folytonosan magas szinten kell végeznünk. **Hisszük,** hogy sokakat megérint a kalendárium kedvessége és praktikussága. **Szeretnénk,** hogy a felnőttoktatási műhely megkezdett útján új ötletekkel gazdagodva folytathatná termékenyítő, felrázó, információvivő munkáját. **Tervezett módon kell haladnunk,** s ennek elkészítésére Gyulán szeptemberben lesz lehetőségünk. Itt meghatározzuk azokat a helyszíneket, ahol és azokat az időpontokat, amikor és azokat a témákat, amelyekkel mélyebben érdemes foglalkozni. Ha más eredménye nem is lesz, mint egymás munkájának, gondjának, gondolkodásának megismerése, akkor már megérte. **Egyedül törekeny és sebezhető minden tanár, de közösségben mi vagyunk a legnagyobb erő, hisz kezünkben a jövő.** Alkossuk meg tehát mi erre elhivatottak, a felnőttképzéssel szervezeten és tudatosan foglalkozó tanárok, vezetők, irányítók olyan egységes csapatát, melynek véleménye, szakmai tekintélye, döntése kihat egész működésünkre. Az új tanév munkájához, egészséget,

Akinek minden gondolatát lessük

A felnőttoktatási műhely 1998-99. évi tervezett rendezvényei és helyszínei

1. 1998. október 30.	TATABÁNYA	Farkasné Marika
2. 1998. november 27.	PÉCS	Szendiné Adrien
3. 1999. január 15.	BUDAPEST	Varga Margitka
4. 1999. február 26.	NYÍREGYHÁZA	Szivósné Ani
5. 1999. április 9.	GYŐR	Szilágyi Gyuri

*Minden érdeklődőt és minden jó ötletet
vár a műhely törzsgárdája.*

***Minden írást, fotót, gondolatot vár a
szerkesztőség:***

Cím:

6000 Kecskemét, Szent Imre út 9.

Németh László Gimnázium

Telefon: 76/327-403 Fax: 76/328-603

A figyelem lankadatlan

I. AUGUSZTUS — SZEPTEMBER 1

Hétfő

31

Erika, Bella

Kedd

1

Egyed, Egon

Szerda

2

Rebeka, Dorina

Csütörtök

3

Hilda

Péntek

4

Rozália

Szombat

5

Viktor, Lőrinc

Vasárnap

6

Zakariás

Hétfő

7*Regina*

Kedd

8*Mária, Adrienn*

Szerda

9*Ádám*

Csütörtök

10*Nikolett, Hunor*

Péntek

11*Teodóra*

Szombat

12*Mária*

Vasárnap

13*Kornél*

Hétfő 14 <i>Szerénia, Roxána</i>	
Kedd 15 <i>Enikő, Melitta</i>	
Szerda 16 <i>Edit</i>	
Csütörtök 17 <i>Zsófia</i>	
Péntek 18 <i>Diána</i>	
Szombat 19 <i>Vilhelmina</i>	
Vasárnap 20 <i>Friderika</i>	

Hétfő 21 <i>Mátá, Mirella</i>	
Kedd 22 <i>Móric</i>	
Szerda 23 <i>Tekla</i>	
Csütörtök 24 <i>Gellért, Mercédesz</i>	
Péntek 25 <i>Eufrozina, Karola</i>	
Szombat 26 <i>Jusztina</i>	
Vasárnap 27 <i>Adalbert</i>	

V. SZEPTEMBER — OKTÓBER 5

Hétfő
28
Vencel

Kedd
29
Mihály

Szerda
30
Jeromos

Csütörtök
1
Malvin

Péntek
2
Petra

Szombat
3
Helga

Vasárnap
4
Ferenc

Hétfő

5

Aurél

Kedd

6

Brúnó, Renáta

Szerda

7

Amália

Csütörtök

8

Koppány

Péntek

9

Dénes

Szombat

10

Gedeon

Vasárnap

11

Gitta, Brigitta

Hétfő

12*Miksa*

Kedd

13*Ede, Kálmán*

Szerda

14*Helén*

Csütörtök

15*Teréz*

Péntek

16*Gál*

Szombat

17*Hedvig*

Vasárnap

18*Lukács*

Hétfő

19*Nándor*

Kedd

20*Vendel*

Szerda

21*Orsolya*

Csütörtök

22*Előd*

Péntek

23*Gyöngyi*

Szombat

24*Salamon*

Vasárnap

25*Blanka, Bianka*

Hétfő

26*Dömötör*

Kedd

27*Szabina*

Szerda

28*Simon, Szimonetta*

Csütörtök

29*Nárcisz*

Péntek

30*Alfonz*

Szombat

31*Farkas*

Vasárnap

1*Marianna*

Hétfő

2

Achilles

Kedd

3

Győző

Szerda

4

Károly

Csütörtök

5

Imre

Péntek

6

Lénárd

Szombat

7

Rezső

Vasárnap

8

Zsombor

Hétfő

9*Tivadar,*

Kedd

10*Réka*

Szerda

11*Márton*

Csütörtök

12*Jónás, Renátó*

Péntek

13*Szilvia*

Szombat

14*Alíz*

Vasárnap

15*Albert, Lipót*

Hétfő

16*Ödön*

Kedd

17*Hortenzia, Gergő*

Szerda

18*Jenő*

Csütörtök

19*Erzsébet*

Péntek

20*Jolán*

Szombat

21*Olivér*

Vasárnap

22*Cecília*

Hétfő

23Kelemen,
Klementína

Kedd

24

Emma

Szerda

25

Katalin

Csütörtök

26

Virág

Péntek

27

Virgil

Szombat

28

Stefánia

Vasárnap

29

Taksony

XIV. NOVEMBER — DECEMBER 14

Hétfő

30

András, Andor

Kedd

1

Elza

Szerda

2

Melinda, Vivien

Csütörtök

3

Ferenc, Olívia

Péntek

4

Barbara, Borbála

Szombat

5

Vilma

Vasárnap

6

Miklós

Hétfő

7*Ambrus*

Kedd

8*Mária*

Szerda

9*Natália*

Csütörtök

10*Judit*

Péntek

11*Árpád*

Szombat

12*Gabriella*

Vasárnap

13*Luca, Otília*

Hétfő

14*Szilárda*

Kedd

15*Valér*

Szerda

16*Etelka, Aletta*

Csütörtök

17*Lázár, Olimpia*

Péntek

18*Augusztá*

Szombat

19*Viola*

Vasárnap

20*Teofil*

Hétfő

21*Tamás*

Kedd

22*Zénó*

Szerda

23*Viktória*

Csütörtök

24*Ádám, Éva*

Péntek

25*Eugéna*

Karácsony 1. napja

Szombat

26*István*

Karácsony 2. napja

Vasárnap

27*János*

XVIII. DECEMBER — JANUÁR 18

Hétfő
28
Kamilla

Kedd
29
Tamás, Tamara

Szerda
30
Dávid

Csütörtök
31
Szilveszter

Péntek
1
Fruzsina

Szombat
2
Ábel

Vasárnap
3
*Genovéva,
 Benjámín*

Hétfő

4

Titusz

Kedd

5

Simon

Szerda

6

Boldizsár

Csütörtök

7

Attila, Ramóna

Péntek

8

Gyöngyvér

Szombat

9

Marcell

Vasárnap

10

Melánia

XX.

JANUÁR

20

Hétfő

11

Ágota

Kedd

12

Ernő

Szerda

13

Veronika

Csütörtök

14

Boldog

Péntek

15

Lóránt, Lóránd

Szombat

16

Gusztáv

Vasárnap

17

Antal, Amália

Hétfő

18

Piroska

Kedd

19

Sára, Márió

Szerda

20

Fábián, Sebestyén

Csütörtök

21

Ágnes

Péntek

22

Vince, Artúr

Szombat

23

Zelma, Rajmund

Vasárnap

24

Timót

Hétfő

25*Pál*

Kedd

26*Vanda, Paulai*

Szerda

27*Angelika*

Csütörtök

28*Károly, Karola*

Péntek

29*Adél*

Szombat

30*Martina, Gerda*

Vasárnap

31*Marcella*

Hétfő

1

Ignác

Kedd

2

Karolina, Aida

Szerda

3

Balázs

Csütörtök

4

Ráhel, Csenge

Péntek

5

Ágota, Ingrid

Szombat

6

Dorottya, Dóra

Vasárnap

7

Tódor, Rómeó

Hétfő

8*Aranka*

Kedd

9*Abigél, Alex*

Szerda

10*Elvira*

Csütörtök

11*Bertold, Marietta*

Péntek

12*Lidia, Livia*

Szombat

13*Ella, Linda*

Vasárnap

14*Bálint, Valentin*

Hétfő

15*Kolos, Georgina*

Kedd

16*Julianna, Lilla*

Szerda

17*Donát*

Csütörtök

18*Bernadett*

Péntek

19*Zsuzsanna*

Szombat

20*Aladár, Álmos*

Vasárnap

21*Eleonóra*

Hétfő

22

Gerzson

Kedd

23

Alfréd

Szerda

24

Elemér

Csütörtök

25

Mátyás

Péntek

26

Géza

Szombat

27

Edina

Vasárnap

28

Ákos, Bátor

Hétfő

1*Albin*

Kedd

2*Lujza*

Szerda

3*Kornélia*

Csütörtök

4*Kázmér*

Péntek

5*Adorján, Adrián*

Szombat

6*Leonóra, Inez*

Vasárnap

7*Tamás*

Hétfő

8

Zoltán

Kedd

9

Franciska, Fanni

Szerda

10

Ildikó

Csütörtök

11

Szilárd

Péntek

12

Gergely

Szombat

13

Krisztián, Ajtony

Vasárnap

14

Matild

Hétfő

15*Kristóf*

Kedd

16*Henrietta*

Szerda

17*Gertrúd, Patrik*

Csütörtök

18*Sándor, Ede*

Péntek

19*József, Bánk*

Szombat

20*Klaudia*

Vasárnap

21*Benedek*

XXX.

MÁRCIUS

30

Hétfő

22

Beáta, Izolda

Kedd

23

Emőke

Szerda

24

Gábor, Karina

Csütörtök

25

Irén, Írisz

Péntek

26

Emánuel

Szombat

27

Hajnalka

Vasárnap

28

Gedeon, Johanna

Hétfő

29*Augusztó*

Kedd

30*Zalán*

Szerda

31*Árpád*

Csütörtök

1*Hugó*

Péntek

2*Áron*

Szombat

3*Buda, Richárd*

Vasárnap

4*Izidor*

Hétfő

5

Vince

Kedd

6

Vilmos, Biborka

Szerda

7

Herman

Csütörtök

8

Dénes

Péntek

9

Erhard

Szombat

10

Zsolt

Vasárnap

11

Leó, Szaniszló

Hétfő

12*Gyula*

Kedd

13*Ida*

Szerda

14*Tibor*

Csütörtök

15*Anasztázia, Tas*

Péntek

16*Csongor*

Szombat

17*Rudolf*

Vasárnap

18*Andrea, Ilma*

Hétfő

19*Emma*

Kedd

20*Tivadar*

Szerda

21*Konrád*

Csütörtök

22*Csilla, Noémi*

Péntek

23*Béla*

Szombat

24*György*

Vasárnap

25*Márk*

Hétfő

26*Ervin*

Kedd

27*Zita*

Szerda

28*Valéria*

Csütörtök

29*Péter*

Péntek

30*Katalin, Kitti*

Szombat

1*Fülöp, Jakab*

Vasárnap

2*Zsigmond*

Hétfő

3

Tímea, Irma

Kedd

4

Mónika, Flórián

Szerda

5

Györgyi

Csütörtök

6

Ivett, Frida

Péntek

7

Gizella

Szombat

8

Mihály

Vasárnap

9

Gergely

Hétfő

10*Ármin, Pálma*

Kedd

11*Ferenc*

Szerda

12*Pongrác*

Csütörtök

13*Szervác, Imola*

Péntek

14*Bonifác*

Szombat

15*Zsófia, Szonja*

Vasárnap

16*Mózes, Botond*

Hétfő

17*Paszkál*

Kedd

18*Erik, Alexandra*

Szerda

19*Ivó, Milán*

Csütörtök

20*Bernát, Felícia*

Péntek

21*Konstantin*

Szombat

22*Júlia, Rita*

Vasárnap

23*Dezső*

Hétfő

24*Eszter, Eliza*

Kedd

25*Orbán*

Szerda

26*Fülöp, Evelin*

Csütörtök

27*Hella*

Péntek

28*Emil, Csanád*

Szombat

29*Magdolna*

Vasárnap

30*Janka, Zsanett*

Hétfő 31 <i>Angéla, Petronella</i>	
Kedd 1 <i>Tünde</i>	
Szerda 2 <i>Kármén, Anita</i>	
Csütörtök 3 <i>Klotild</i>	
Péntek 4 <i>Bulcsú</i>	
Szombat 5 <i>Fatime</i>	
Vasárnap 6 <i>Norbert, Cintia</i>	

Hétfő

7*Róbert*

Kedd

8*Medárd*

Szerda

9*Félix*

Csütörtök

10*Margit, Gréta*

Péntek

11*Barnabás*

Szombat

12*Villő*

Vasárnap

13*Antal, Anett*

Hétfő

14*Vazul*

Kedd

15*Jolán, Vid*

Szerda

16*Jusztin*

Csütörtök

17*Laura, Alida*

Péntek

18*Arnold, Levente*

Szombat

19*Gyárfás*

Vasárnap

20*Rafael*

Hétfő

21*Alajos, Leila*

Kedd

22*Paulina*

Szerda

23*Zoltán*

Csütörtök

24*Iván*

Péntek

25*Vilmos*

Szombat

26*János, Pál*

Vasárnap

27*László*

Hétfő

28

Levente, Irén

Kedd

29

Péter, Pál

Szerda

30

Pál

Csütörtök

1

*Tihamér,
Annamária*

Péntek

2

Ottó

Szombat

3

Kornél, Soma

Vasárnap

4

Ulrik

Hétfő

5

Emese, Sarolta

Kedd

6

Csaba

Szerda

7

Apollónia

Csütörtök

8

Ellák

Péntek

9

Lukrécia

Szombat

10

Amália

Vasárnap

11

Nóra, Lili

Hétfő

12*Izabella, Dalma*

Kedd

13*Jenő*

Szerda

14*Örs, Stella*

Csütörtök

15*Henrik, Roland*

Péntek

16*Valter*

Szombat

17*Endre, Elek*

Vasárnap

18*Frigyes*

Hétfő

19*Emília*

Kedd

20*Illés*

Szerda

21*Dániel, Daniella*

Csütörtök

22*Magdolna*

Péntek

23*Lenke*

Szombat

24*Kinga, Kincső*

Vasárnap

25*Kristóf, Jakab*

Hétfő

26

Anna, Anikó

Kedd

27

Olga, Liliána

Szerda

28

Szabolcs

Csütörtök

29

Márta, Flóra

Péntek

30

Judit, Xénia

Szombat

31

Oszkár

Vasárnap

1

Boglárka

Hétfő

2

Lehel

Kedd

3

Hermina

Szerda

4

*Domonkos,
Dominika*

Csütörtök

5

Krisztina

Péntek

6

Berta, Bettina

Szombat

7

Ibolya

Vasárnap

8

László

Hétfő

9*Emőd*

Kedd

10*Lőrinc*

Szerda

11*Zsuzsanna,
Tiborc*

Csütörtök

12*Klára*

Péntek

13*Ipoly*

Szombat

14*Marcell*

Vasárnap

15*Mária*

Hétfő

16*Ábrahám*

Kedd

17*Jácint*

Szerda

18*Ilona*

Csütörtök

19*Huba*

Péntek

20*István, Vajk*

Szombat

21*Sámuel, Hajnal*

Vasárnap

22*Menyhért, Mirjam*

Hétfő

23*Bence*

Kedd

24*Bertalan*

Szerda

25*Lajos, Patrícia*

Csütörtök

26*Izsó*

Péntek

27*Gáspár*

Szombat

28*Ágoston*

Vasárnap

29*Beatrix, Erna*

Fotó:

Benedek József — Kecskemét

Kiadja:

Felnőttoktatási Műhely

Felelős kiadó:

Fehér István — Kecskemét

Nyomdai munkálatok:

PRINT 2000 Kft — Kecskemét

„**Minden ember** egész életén át tanul, csak nem mindig szervezett, iskolai körülmények között.”

(F. Tóth Lajos)

„**Aki tanít**, annak az élen kell járni a legmodernebb technikai eszközök ismeretében és használatában.”

(Kozma Róbert)

„**Nyugodt háttér** nélkül nem lehet eredményesen semmilyen értékes emberi tevékenységet folytatni.”

(Vadász Lajos)

„**Az okos tanár** sokat tanul tanítványaitól, sőt be is vallja azt.”

(Fias Lajos)

„**Aki tanul**, legyen akárhány éves, valamit el akar érni, és aki el akar valamit érni, az értelmes életet él.”

(Molnár Dezső)